

Beantwoording technische vragen over Begroting 2021 (PS 76/20)

Nagekomen technische vragen van de fractie Lokaal Brabant (1 t/m 6)

Nagekomen technische vragen van de fractie FvD (1 t/m 35)

Technische vragen van de fractie Lokaal Brabant

Lokaal Brabant Vraag 1

Energiefonds blz 50 bijlage

Revolverendheidsratio moet minimaal 1 zijn dwz dat het vermogen op het einde van de looptijd weer gelijk moet zijn aan het ingebracht geïnvesteerd vermogen.

In de begrotingsbijlage op bladzijde 50 van de Energiefonds ligt deze op dit moment onder de 1 namelijk op 0,9.

Kunt u ons toelichten waardoor dit wordt veroorzaakt?

Antwoord 1

De revolverendheidsratio van het fonds is ten opzichte van ultimo 2019 iets afgenomen van 1,0 naar 0,9 vanwege de naar beneden bijgestelde verwachting van de kasstromen. Dit als gevolg van de lagere elektriciteitsprijzen in mei vanwege de lockdown. Als deze ratio op minimaal 1 ligt betekent het dat verwacht mag worden dat de waarde van het fonds aan het einde van de looptijd minimaal € 60 miljoen bedraagt, zonder verdere investeringen te doen, terwijl toch alle fondskosten op hetzelfde niveau blijven doorlopen.

Naar verwachting zullen met het verwachte investeringsvolume in 2020, de elektriciteitsprijzen toenemen bij gelijkblijvende fondskosten. Hierdoor zal de revolverendheid van het fonds verder toenemen.

Lokaal Brabant Vraag 2

De exploitatie van Kerncentrale Borsele is EPZ (Elektriciteits-Productiemaatschappij Zuid-Nederland) de eigenaren hiervan zijn:

* PZEM 70% en Energy Resources Holding BV (30%) (= onderdeel Duitse energiebedrijf RWE)

Provincie Noord-Brabant heeft een deelneming in de PZEM en is daarmee mede eigenaar van PZEM.

Wat is onze deelneming in PZEM?

Antwoord 2

De provincie neemt voor 0,05% voor een bedrag van € 4.000 deel in PZEM. (zie begroting 2021 blz 107) Delta N.V. (het huidige PZEM) is in 1991 ontstaan uit een fusie tussen Watermaatschappij Zuidwest-Nederland (WMZ) en de Provinciale Zeeuwse Energie Maatschappij (PZEM). Aangezien deze fusie werd betaald in aandelen en de provincie aandelen bezat in WMZ, werd Noord-Brabant aandeelhouder in PZEM N.V. met een aandelenpercentage van 0,05% (8 aandelen van de 15.280). De historische waarde (het gestort kapitaal) hiervan is € 3.630.

Lokaal Brabant Vraag 3

De exploitatie van de kerncentrale Borsele lijdt al meerdere jaren miljoenen verlies. De kostprijs van de centrale wordt steeds hoger doordat het een oude centrale is, waardoor de veiligheidsmaatregelen en de ontmantelingskosten blijven oplopen. Daarbij komt, en dat is wezenlijk het grootste probleem, dat de huidige energieprijzen 2x zo duur zou moeten zijn om een gezonde bedrijfsvoering te kunnen realiseren met de kerncentrale Borsele.

Echter de werkelijkheid is dat de energieprijzen niet stijgt maar dalende is, gevolg is dat de kerncentrale nog grotere verliezen lijdt oplopend tot een half miljard zo zijn de verwachtingen.

a) Bent u als aandeelhouder bekend met de exploitatie cijfers van PZEM en EPZ over 2018 en 2019?

b) Kunt ons toelichten wat het uitgekeerd dividend is geweest van PZEM in 2018 en 2019?

- c) Als er geen dividend is uitgekeerd, is daar een toelichting en onderbouwing aan gegeven waarom de uitkering niet heeft plaats gevonden?
- d) Heeft PZEM aangegeven welke maatregelen er genomen gaan worden om uit de rode cijfers te komen?

Antwoord 3

- a) Als aandeelhouder van PZEM zijn wij bekend met de financiële rapportages. De provincie is geen aandeelhouder EPZ en daarom niet met deze cijfers bekend, anders dan de verslagen die op de website zijn gepubliceerd.
- b) Er is geen dividend uitgekeerd
- c) Op voorstel van de Raad van Commissarissen is er geen dividend uitgekeerd aan de aandeelhouders. De Raad heeft dit voorstel gedaan op basis van de jaarverslagen 2018 en 2019. De AvA heeft hiermee ingestemd.
- d) In tegenstelling tot 2018, heeft PZEM in 2019 positief gedraaid. De handels- en B2B verkoopactiviteiten hebben tot goede prestaties geleid. Daarnaast profiteren de centrales van PZEM van de verbeterde marktprijzen. PZEM is voornemens deze stijgende lijn voort te zetten.

Lokaal Brabant Vraag 4

Uit de laatste ranking heeft PZEM een BB status en voldoet hierdoor niet meer aan de voorwaarden die de provincie heeft vastgesteld in de Treasury voorwaarden.

De kerncentrale Borsele is een van de oudste kerncentrales in West Europa en VS, in 2006 heeft de regering ingestemd met een bedrijfsduur van de kerncentrale Borsele tot eind 2033.

Er ligt op dit moment een actuele verzoek van EPS mede namens de provincie Zeeland om deze te verlengen met een 10-15 jaar.

In het kader van de begroting zijn deelnemingen, beleggingen en investeringen in publieke maatschappelijke doelen interessant maar moeten voldoen aan de voorwaarden in het Treasury Statuut, waaronder de kredietrisico's, deze moet minimaal een vastrentende waarden hebben en met een minimaal AA-minus rating zijn beoordeeld.

- a) Is het College bekend met het verzoek om de einddatum van kerncentrale Borsele te verlengen.
- b) Is het College bekend met de financiële situatie (buiten de exploitatie cijfers) waarin PZEM verkeert?
- c) Indien PZEM met een financieringsverzoek komt, hoe verloopt dan het proces van een dergelijk verzoek en hoe gaat u dit afwegen/beoordelen?

Antwoord 4

- a. Ja, daar is zij mee bekend.
- b. Ja, daar is zij mee bekend.
- c. Alle financieringsverzoeken worden afgewogen aan de hand van de door PS vastgestelde Verordening Treasury Noord-Brabant. Hierin zijn verplichtingen opgenomen:
 - bij het uitzetten van middelen;
 - met betrekking tot risico's;
 - ten aanzien van wederpartijen.

Lokaal Brabant Vraag 5

Onze opgave voor hogere rendement investeringen en onze actie om het afnemend immunisatie vermogen te verbeteren, is in dat kader een mogelijkheid om een deelneming met negatieve rendement en een lager rating dan AA-minus, te verkopen?

Hoe zit dat met onze deelneming in PZEM?

Antwoord 5

De rating eisen die opgenomen zijn in de Verordening Treasury Noord-Brabant hebben betrekking op de kredietwaardigheid van financiële instellingen (banken) bij het verstrekken van geldleningen en de aanschaf van

obligaties. De deelneming in PZEM betreft deelname in het eigen vermogen van de onderneming. Die deelneming is ooit aangegaan in het kader van de publieke taak van de provincie. De deelneming van de provincie in PZEM is zeer klein (0,05%) en maakt geen deel uit van de Immunisatieportefeuille. Een aantal jaren geleden zijn gesprekken gevoerd met gemeenten in Noord-Brabant en Zeeland over de mogelijke overname van de aandelen die in handen zijn van Noord-Brabant. Dat heeft toen niet geleid tot een transactie.

Lokaal Brabant Vraag 6

Op bladzijde 103 van de begroting, in het tabel van deelnemingen, in vennootschappen en coöperaties, staat bij 2.11 PZEM NV, dat het aandeelhouderschap monitorend is en voldoet.

- a) Hoe en in welke frequentie worden deelneming gemonitord?
- b) Wanneer voldoet deze aan de WNT?

Antwoord 6

- a. Binnenkomende stukken worden deze beoordeeld en besproken. Dit zijn stukken ter voorbereiding op de aandeelhoudersvergadering, maar ook tussentijdse informatie. Daarnaast is er overleg met de andere aandeelhouder(s).
- b. De Rijksoverheid heeft een stappenschema opgesteld om te toetsen of de WNT van toepassing is. Bij PZEM is dit niet het geval.

Technische vragen van de fractie FvD

FvD Vraag 1

Op pagina 4 van de begroting staat dat voor de term "brede welvaart", men de definitie hanteert van het CBS. Welk van de drie dashboards bedoelt u daarmee? Volgt u een eigen, Brabantse gewichting tussen de verschillende indicatoren? Hoe houdt u rekening met "Bre-de Welvaart: Elders"? Rekent u zich alleen de indicatoren aan waar de provincie ook daad-werkelijk invloed op heeft?

Antwoord 1

Brede welvaart wordt door het CBS samenvattend gedefinieerd als 'hoe de welvaart zich in de brede zin van het woord ontwikkelt in Nederland. Het gaat daarbij om zowel de economische als de ecologische en sociaal-maatschappelijke aspecten van welvaart. Dat is ook beoogd met deze alinea te zeggen en in die zin moet ook de verwijzing naar de definitie van het CBS gelezen worden. CBS definieert 'brede welvaart' letterlijk als 'de kwaliteit van leven in het hier en nu en de mate waarin deze al dan niet ten koste gaat van die van latere generaties en/of van die van mensen elders in de wereld'. Elke dimensie (hier en nu, later en elders) wordt vervolgens gespecificeerd in een aantal thema's op het gebied van economie, ecologie en welzijn. Meer specifiek kijken wij vooral naar de thema's zoals in de CBS-monitor opgenomen onder 'brede welvaart in het hier en nu'. Daarbij geldt dat de CBS-monitor een monitor is op landelijk niveau. Naar alle waarschijnlijkheid gaat het CBS ook een regionale variant ontwikkelen, maar deze is er vooralsnog niet. Wel zijn er vele andere landelijke en regionale monitors beschikbaar op basis waarvan wij een beeld kunnen schetsen van de brede welvaart in Brabant. Op dit moment analyseren wij deze monitors hierop.

Een Brabantse monitor brede welvaart meet de feitelijke situatie (alle aspecten van welvaart breed), en maakt het mogelijk het gesprek te voeren op welke terreinen de Provincie daadwerkelijk invloed kan/wil uitoefenen in de toekomst.

FvD Vraag 2

Bij het programma bestuur & veiligheid wordt op pagina 9 gekeken naar onder andere het bevorderen van bestuurlijke en maatschappelijke weerbaarheid en integriteit. Een indicator om dit te bereiken, is het aantal provinciale collega's dat de cursus 'vergroting weerbaar-heid' heeft gevolgd als ook "gemeenten waarmee gesprekken zijn gevoerd". Dit lijken eer-der activiteiten dan indicatoren van succes. Bent u van plan indicatoren toe te voegen die directer te doen hebben met het te behalen doel? Om zo de bestuurlijke en maatschappelijke weerbaarheid en integriteit te bevorderen?

Antwoord 2

De vermelde indicatoren zijn bewust zo gekozen, omdat ze objectief meetbaar zijn. Bovendien mag worden verondersteld dat een grotere bekendheid met de aspecten van weerbaarheid en integriteit positief bijdraagt aan de bestrijding van ondermijning. Omdat bedoelde trainingen en gesprekken een trendbreuk veroorzaken van "onbewust onbekwaam" naar "bewust bekwaam" hebben deze óók - zoals in de vraagstelling besloten ligt - direct te doen met het te behalen doel. Er worden ook gesprekken gevoerd over inhoudelijke casussen, maar omwille van de onvoorspelbaarheid, de diversiteit en vertrouwelijkheid daarvan zijn deze niet in de indicatoren opgenomen. Met begrip voor de vraag zijn aanvullende indicatoren daarom niet nodig.

FvD Vraag 3

Op pagina 10 worden verschillende grote opgaven voor Brabant genoemd; onder andere de "klimaatopgave", "energietransitie" en "vergrijzing". Waarom is de bevolkingstoename in Brabant niet genoemd? Kunt u de oorzaken voor deze bevolkingsgroei duiden? Hoe is een sturing van beleid op bevolkingsgroei mogelijk? Welke effecten heeft deze bevolkingsgroei op thema "Ruimte en Wonen"?

Antwoord 3

De eerste en de derde vraag beschouwen we niet als een technische vraag. De bevolkingsgroei en prognose heeft u ontvangen via de statenmedeling over onze 'Bevolkings- en woningbehoefteprognose Noord-Brabant, actualisering 2020'. Volgens onze nieuwe prognose groeit de Brabantse bevolking de komende decennia nog met bijna 280 duizend mensen (+11%), van 2,56 miljoen inwoners in 2020 tot ruim 2,84 miljoen in 2050. Vergeleken met de vorige prognose uit 2017 ligt de bevolkingsgroei duidelijk hoger. Dit hangt samen met hogere binnenlandse en vooral buitenlandse migratieramingen. Wat dit laatste betreft wordt het beeld vooral bepaald door de komst van EU-arbeidsmigranten, kenniswerkers, buitenlandse studenten en statushouders. Vergeleken met de vorige prognose ligt de (benodigde) groei van de woningvoorraad eveneens beduidend hoger. De hogere bevolkingsgroei (migratie) speelt hierbij een rol. Samen met de vergrijzing en individualisering leidt dit tot een sterke groei van het aantal huishoudens (en dus woonruimte). Brabant wacht dus nog een flinke bouwopgave, met een sterk accent op de eerstkomende 10 tot 15 jaar. Een groot deel van de voorraadgroei - bijna 160 duizend woningen, oftewel driekwart van de opgave tot 2050 (220 duizend) - zal voor 2035 moeten worden gerealiseerd. En zo'n 120 duizend woningen al voor 2030. De eerstkomende 10 jaar zullen er in onze provincie gemiddeld jaarlijks dus zo'n 12 duizend woningen (netto) aan de voorraad moeten worden toegevoegd, vergelijkbaar met de hoge 'scores' van de voorraadgroei in de laatste jaren (2017 t/m 2019).

FvD Vraag 4

Begroting blz 12

Bij het thema Ruimte en Wonen wordt gesproken over het inzetten van "sociale innovatie" en te streven naar "inclusieve" maatregelen om zowel draagvlak als draagkracht te versterken voor een betere leefomgeving voor Brabanders. Wat bedoelt u met "inclusieve maatregelen" als het gaat over Ruimte & Wonen?

Antwoord 4

Ruimte gaat over de zorgvuldige verdeling van de schaarse ruimte. In de huidige periode zijn er grote transitie opgaven. Deze transities zijn zo complex dat we ze als overheid niet alleen kunnen oplossen. Dergelijke complexe vraagstukken vragen om processen waarin alle stakeholders gezamenlijk eigenaar en partner zijn vanaf het begin van het proces. Dit vraagt om een nieuwe manier van werken. We doen hiermee ervaring op in verschillende proeftuinen en pilots, zoals de pilot Zundert en de proeftuin Goirle.

FvD Vraag 5

Begroting blz 13

Wat bedoelt u met een "adequaat ontwikkelde aanpak van leegstand en herbestemming", zoals aangegeven op bladzijde 13? Hoe definieert u een ontwikkelde aanpak die "ade-quaat" is? Welke parameters geven aan dat de ontwikkelde aanpak daadwerkelijk "ade-quaat" is?

Antwoord 5

Met een adequate aanpak wordt een passende aanpak bedoeld behorende bij de bevoegdheden en de (financiële en personele) mogelijkheden die de provincie heeft bij de aanpak van leegstand en herbestemming. De parameters in deze bestuursperiode zijn 10-12 participaties in stedelijke gebiedstransformaties zoals in de 5 grote Brabantse steden en de 7 middelgrote steden, en deelname aan 3 concrete integrale gebiedsgewijze transformatie aanpakken in het buitengebied onder meer gericht op leegstand en herbestemming. Huidige voorbeelden hiervan zijn Zundert en Gemert-Bakel (Elsendorp).

FvD Vraag 6

Begroting Blz 22

Meststoffen, medicijnresten en hormonen zijn volgens de begroting op pagina 21 in een te hoge concentratie aanwezig in ons Brabantse water. Kunt u verder aangeven hoeveel verontreiniging aanwezig is in het oppervlaktewater als gevolg van illegaal drugsgebruik? Bijvoorbeeld door XTC en cocaïne?

Antwoord 6

Exacte hoeveelheden kunnen niet worden aangegeven. Metingen naar concentraties van drugs kunnen niet door de reguliere laboratoria geanalyseerd worden. Uit incidentele metingen in rioolwater blijken daar wel alle soorten drugs teruggevonden te kunnen worden. Bij één incidentele meting gedurende de meetronde van de Brede Screening Maasstroomgebied in 2019 zijn de drugs MDMA en methedrone aangetoond in het stroomgebied van de Dommel. Met de toegepaste techniek kunnen geen concentraties bepaald worden.

FvD Vraag 7

Op bladzijde 23 wordt gesproken over "beek- en kreekherstel". Naar welke toestand worden beken en krekken hersteld? De toestand van welk jaar? Waar kunnen we dit vinden?

Antwoord 7

Voor alle beken en krekken die binnen de Kaderrichtlijn Water zijn aangeduid als oppervlaktewaterlichaam, zijn biologische doelen vastgelegd in (bijlage 3 van) het Provinciaal Milieu en Waterplan 2016-2021 (en vanaf 2022 in het Regionaal Waterprogramma). Het gaat hierbij o.a. om doelen voor vissen, waterplanten en aquatische macrofauna. Bij het vaststellen van de hoogte van de doelen is rekening gehouden met onomkeerbare menselijke ingrepen in het verleden. Herstel richt zich op het nemen van inrichtingsmaatregelen, zodat in de beken en krekken de juiste condities voorkomen die nodig zijn om aan de biologische doelen te voldoen.

FvD Vraag 8

Op bladzijde 24 wordt gesproken over het belang van een vitale bodem voor landbouw. Kan herbebossing van gronden met planten, struiken en bomen, die "vitaler" zijn, een geschikte indicator zijn? Hoe kunnen we bijvoorbeeld de -door menselijk handelen ontstane- Brabantse Hei- en Stuifzandgronden geschikt maken voor herbebossing (naar hun oorspronkelijke toestand)?

Antwoord 8

In de Brabantse bossenstrategie (Statenmededeling 4639886) is voorzien in de aanleg van bos, zowel buiten als binnen het Natuurnetwerk Brabant. Bosaanleg op landbouwgronden zal leiden tot een hoger aandeel van organische stof in de bodem en een soortenrijker bodemleven en hiermee tot een verbetering van de bodemvitaliteit. Het is van belang daarbij te kiezen voor houtsoorten met goed verteerbare dode biomassa, zodat die kan worden omgezet in strooisel. Verder dient - om het bereikte effect te behouden- te worden voorkomen dat de bodem bij de oogst van het hout wordt verstoord. Een interessante optie is de aanleg van voedselbossen. Uit onderzoek blijkt dat de bodemvitaliteit onder voedselbossen op voormalige landbouwgrond een aantal jaren na aanleg aanzienlijk is toegenomen dankzij de toevoer van organische stof uit dode biomassa en het achterwege blijven van grondbewerking.

FvD Vraag 9

Begroting blz 5

Welke definitie wordt bedoeld (op bijvoorbeeld pagina 5) als men spreekt over "hernieuwbare energieproductie"? Gaat het bij "hernieuwbaar" alleen om de chemische verandering van Carbon die we "verbranding" noemen? Wordt biomassa (verbranding) gerekend onder de noemer "hernieuwbare energieproductie"? Zo ja, waarom? Valt kernenergie onder hernieuwbare energieproductie? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 9

Met hernieuwbare energieproductie bedoelen we energie afkomstig van natuurlijke energiebronnen die constant worden aangevuld. Denk aan energie uit wind, waterkracht, zon, bodem, buitenluchtwarmte en biomassa. Verbranding van fossiele brandstoffen maakt hier geen deel van uit en kernenergie evenmin aangezien voor deze bronnen geen aanvulling plaatsvindt.

FvD Vraag 10

Wat is de impact geweest van de "stikstofmaatregelen" op de bouw? Is er meer of minder gebouwd? Zijn er meer of minder vergunningen verleend om te bouwen? Hoeveel stikstof is er bespaard/ minder uitgestoten/ minder gedeponneerd door de maatregelen en hoeveel meer of minder bouw is hierdoor mogelijk gemaakt?

Antwoord 10

De effecten van 'stikstof' op de woningbouw in Brabant lijken vrij beperkt te zijn. Hierbij speelt ook een rol, dat de inmiddels getroffen bronmaatregelen (waaronder de '100 km.-maatregel' van het Rijk) in Brabant de nodige 'stikstofruimte' oplevert. Hiermee zullen ook woningbouwprojecten, waarvoor op korte termijn in verband met stikstofdepositie een vergunningaanvraag in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb) zal worden ingediend, grotendeels kunnen worden vergund en gerealiseerd. Zo was er in het stikstofregistratiesysteem tot voor kort al voor zo'n 3.000 woningen stikstofruimte gereserveerd. Daarnaast kunnen woningbouwprojecten ook buiten het stikstofregistratiesysteem om een Wnb-vergunning krijgen door 'intern te salderen', bijvoorbeeld als er woningen worden gebouwd op een plek waar nu nog een boerderij staat.

De komende tijd kan dan ook volop ingezet worden op het op peil houden van de vergunningverlening en het vasthouden van een stevig bouwtempo.

Al met al wordt er, wat de woningbouw betreft, dit jaar (2020) en ook volgend jaar een voorraadgroei verwacht van zo'n 12.000 woningen, vergelijkbaar met de (hoge) 'scores' van de laatste 3 jaren (2017 t/m 2019). Voor vergelijkbare groeicijfers moeten we terug tot eind jaren '90. Gegevens over de voortgang van de woningbouw, waaronder ook de ontwikkeling van het aantal afgegeven bouwvergunningen én het aantal feitelijk in aanbouw genomen woningen, publiceren wij ieder kwartaal in ons '[Kwartaalbeeld Woningmarkt Noord-Brabant](#)' en onze '[Monitor bevolking en wonen](#)'.

FvD Vraag 11

Van de 21 Natura2000 gebieden zijn er 14 "gevoelig voor stikstof". Wordt er gekeken naar het minder "stikstofgevoelig" maken van de 14 stikstofgevoelige natuurgebieden, zoals het planten van meer loofbomen in deze gebieden; het verloten, en daardoor weerbaarder maken van de stikstofgevoelige gebieden?

Antwoord 11

Ja.

De stikstofgevoelige habitattypen (zoals vennen, heide, blauwgraslanden) hebben last van stikstof én verdroging. De stikstofgevoelige habitattypen worden minder kwetsbaar door verdroging te verminderen.

Eén van de Natura2000-herstelmaatregelen die uitgevoerd wordt, is het omvormen van naaldbos naar loofbos, waarmee de verdamping en verdroging verminderen.

FvD Vraag 12

Op bladzijde 29 wordt gesproken van een "te laag niveau" van biodiversiteit in de natuur-gebieden. Wat is een "te laag" niveau? Wie stelt vast wat dat niveau is en hoe is dat geme-ten of hoe wordt dat niveau bepaald? Wat is een "hoog genoeg" niveau?

Antwoord 12

De biodiversiteit wordt gemeten door systematisch volgens een gestandaardiseerde methode de aanwezigheid van bepaalde soorten te meten die als indicatief worden beschouwd voor de totale biodiversiteit. Door dit langjarig te doen ontstaat een beeld hoe de biodiversiteit zich ontwikkelt. In het algemeen wordt daarbij begin jaren 90 als referentie genomen, omdat toen het biodiversiteitsverdrag is gesloten. In de trendgrafieken is 1990 op 100% gesteld en wordt de toe- danwel -afname t.o.v. dat jaar weergegeven. Hoewel vóór 1990 dus al sprake was van een afname van de biodiversiteit (het biodiversiteitsverdrag is immers niet voor niets gesloten) wordt dat referentiejaar als "hoog genoeg" beschouwd.

FvD Vraag 13

Voor talent in de regio kijkt de provincie Noord-Brabant naar 3 indicatoren, namelijk het aantrekken van nationaal en internationaal talent, het behouden van het aanwezige talent en het Goed benutten van het Brabantse arbeidspotentieel. (Bladzijde 39) Is er een prioriteit t.a.v. Brabanders die hier al zijn om juist hen met al hun kwaliteiten en talenten als eerste te helpen?

Antwoord 13

Binnen het arbeidsmarktbeleid zetten we in op 4 actielijnen; aantrekken, ontwikkelen, behouden en benutten van talent.

De actielijn 'ontwikkelen van talent' vormt een belangrijk onderdeel deze bestuursperiode. Juist in deze tijden van corona, is het belangrijk dat werkloze werknemers en met werkloosheid bedreigde werknemers, voldoende mogelijkheden krijgen om zich te kunnen om- en bij te scholen. Hiervoor is recentelijk het platform 'Brabant leert' gelanceerd en ook binnen de arbeidsmarktregio's zijn regionale platforms ontwikkeld ten behoeve van vraag en aanbod van onderwijs. Daarnaast blijft het belangrijk dat alle talenten worden benut, dus we zetten met ons beleid in op de gehele potentiële Brabantse beroepsbevolking. Hiermee willen we alle talenten behouden voor Brabant. Enerzijds zien we een toenemende werkloosheid, maar anderzijds hebben we nog steeds te maken met krapteberoepen binnen de Techniek, ICT, Zorg en het onderwijs. Naast bij- en omscholing van onze beroepsbevolking, zullen we hiervoor ook talenten moeten aantrekken van buiten Brabant.

FvD Vraag 14

Als er gesproken wordt over "Europa" en Europese Samenwerking wordt Groot-Brittannië niet expliciet genoemd. (Bladzijde 40) GB is binnenkort bevrijd van de EU, maar nog wel onderdeel van Europa. Hoe gaat de provincie Brabanders helpen bij de overgang naar de Brexit situatie? En hoe gaat het bedrijven uit GB helpen te lijven handelen met en investeren in Brabant?

Antwoord 14

Voor wat betreft het stimuleren van de internationale handel, waaronder dus ook de handel met Groot-Brittannië, faciliteren we in samenwerking met de Brabantse Ontwikkelingsmaatschappij een kwalitatief hoogwaardig pakket aan handel bevorderende activiteiten gericht op sterke economische ecosystemen en clusters. Dit doen we in aanvulling op onder meer de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) én branche- en clusterorganisaties.

De Provincie zet in op het bouwen en onderhouden van contacten en netwerken voor internationale innovatiesamenwerking, gericht op onder meer nieuwe sleuteltechnologieën, digitalisering, verduurzaming en de clusters HTSM, Maintenance, Slimme en groene mobiliteit, Life sciences en health, Logistiek/distributie, Agrofood en de proces- en chemische industrie.

Daarbij kijken we nadrukkelijk naar relevante sterke, innovatieve kennisregio's en de mogelijkheden die de toekomstige Brexit situatie zal bieden en zullen we optimaal gebruik blijven maken van de kansen die Europa en de toekomstige Brexit situatie ons bieden om provinciale beleidsdoelen te bereiken.

De Brexit biedt bovendien kansen op het aantrekken van bedrijven naar Brabant. Zo bleek in het voorjaar al dat Noord-Brabant steeds aantrekkelijker is voor buitenlandse bedrijven die R&D-activiteiten in Europa willen uitvoeren. De BOM heeft in 2019 50 buitenlandse bedrijven begeleid bij de vestiging of uitbreiding in Brabant. Een groot deel bestond uit R&D-activiteiten, dat niet alleen nieuwe arbeidsplaatsen en klantenkringen oplevert, maar de nieuwe kennis draagt ook bij aan onze innovatiecoalities, zoals op het gebied van energieconversie- & opslag, slimme & groene mobiliteit, life sciences & health en digitalisering & AI. De afgelopen jaren werkte de provincie, in samenwerking met de BOM, hard aan het versterken van haar internationale netwerk en de reputatie van Brabant in het buitenland.

FvD Vraag 15

Hoe worden de indicatoren haalbaarheid, betaalbaarheid en draagvlak opgenomen als indicatoren voor de RES?

Antwoord 15

Bij het opstellen van de RES'en is, conform bestuurlijke afspraken, gewerkt met een afwegingskader, waarbij de begrippen haalbaarheid, betaalbaarheid (systeem-efficiency) en draagvlak elementen zijn. Iedere regio heeft via een aantal leidende principes (NOB, MRE, West-Brabant) of belangrijke elementen (Hart van Brabant) het afwegingskader specifiek gemaakt. De gemaakte afweging is in de concept-RES'en opgenomen en verantwoord.

FvD Vraag 16

Wat wordt concreet bedoeld met "Smart Energy"? Hoe werkt dat?

Antwoord 16

Hiermee wordt de relatie tussen digitalisering/ICT-toepassingen en het energiesysteem bedoeld. De betekenis van 'smart energy' wordt toegelicht in paragraaf 1.3 van de Energieagenda 2019-2030.

FvD Vraag 17

Binnen het Thema energie wordt gesproken op pagina 47 over het "Realiseren van een strategisch netwerk van (semi-)publieke laadpunten. Indicator: Minimaal 1 laadpunt per 5 elektrische personenvoertuigen (2021)". Wat is de rol van de provincie in de laadpunten: Gaat men zelf investeren? Bouwen? Vergunningen verlenen? De ontwikkelingen in de energievoorziening zijn snel opvolgend en de huidige elektrisch rijden zal binnen een aantal jaar achterhaald zijn door innovatievere oplossingen. Hoe houdt u rekening met de veranderende mobiliteitsvormen?

Antwoord 17

Eind 2019 hebben IPO en VNG het Klimaatakkoord ondertekend. Hiermee hebben de decentrale overheden zich geïnteresseerd aan de doelstellingen en activiteiten omschreven in het Klimaatakkoord en de Nationale Agenda Laadinfrastructuur.

Op 17 maart 2020 heeft de provincie Noord-Brabant ingestemd met de ondertekening van het Bestuursakkoord Regionale Aanpak Laadinfrastructuur. Hiermee wordt aan het rijk toegezegd om de opgave te operationaliseren samen met de gemeenten, netbeheerder en provincie Limburg.

Voor het thema mobiliteit zet het rijk primair in op vergaande elektrificatie. Voor personenvervoer vereist dit voor heel Nederland 1,7 miljoen laadpunten per 2030.

Er heeft afgelopen jaar een openbare aanbesteding plaatsgevonden voor de plaatsing en exploitatie van publieke laadpalen. Deze aanbesteding is een samenwerking tussen de provincies Limburg, Noord-Brabant en Enexis, namens 77 gemeenten. Als provincie investeren we niet zelf in de plaatsing van laadpunten en gaan we ze ook niet bouwen. Dat wordt gedaan door de partij die de aanbesteding heeft gewonnen. Onderdeel van de aanbestedingsafspraken is dat de winnende partij een begrotingssubsidie aanvraagt voor het realiseren van de door ons geëiste innovaties. Gemeenten zijn uiteindelijk verantwoordelijk voor de operationele implementatie, waaronder het accorderen van locaties en het nemen van verkeersbesluiten. Enexis is verantwoordelijk voor de aansluiting op het elektriciteitsnetwerk. Als provincie Noord-Brabant houden wij, namens de provincie Limburg en de betrokken gemeenten, regie op de uitvoering van het afgesloten contract en borgen dat de prestatieafspraken worden nageleefd.

Wij houden rekening met veranderende mobiliteitsvormen in lijn met het provinciaal beleidskader mobiliteit. Vanuit de contacten met onderzoeksinstituten is er echter geen reden om te veronderstellen dat elektrisch rijden binnen een aantal jaren achterhaald zal zijn.

Het streven is er op gericht om te komen tot de realisatie van een uniform toekomstbestendig en gebruiksvriendelijke laadinfrastructuur conform de rijksopgave middels een adaptieve werkwijze. Hierdoor is het mogelijk in te spelen op mogelijk nieuwe ontwikkelingen.

FvD Vraag 18

Op pagina 117 spreekt het Energiefonds Brabant over het opwekken van duurzame energie. Hoe horen verschillende vormen van kernenergie hierbij?

Antwoord 18

Nee, in het businessplan bij het energiefonds zijn investeringen in kernenergie uitgesloten.

FvD Vraag 19

Wat houden de termen 'smart farming', 'smart processing', 'korte ketens', 'eiwittransitie', 'future foods', 'synergie landbouw en natuur' en 'reststroomverwaarding' in op bladzijde 51? Waar staan de definities van deze gebruikte termen?

Antwoord 19

Korte keten:

Het direct aan elkaar verbinden van de eindgebruiker aan de producent. Initiatieven om de ketens te verkorten komen uit verschillende onderdelen van de keten, zoals boer, horeca, retail, etc.

In dit geval kun je ook nog denken aan ketenverkorting door schakels uit de keten te halen. Het gaat dan om schakels zonder toegevoegde waarde en pogingen die te verwijderen of te verbeteren.

Synergie landbouw en Natuur:

Hier hebben we nog geen vast omlinnende definitie van. Het gaat bijvoorbeeld om bij te dragen aan biodiversiteit vanuit landbouwgebieden en het bezien welke rol (extensieve) landbouw kan spelen bij het beheer in natuurgebieden. Doel is op deze manier meer synergie te creëren en daar waar mogelijk bij te dragen aan het verdienmodel van de boer.

Smart Farming:

Met slimme technieken, vaak data-gestuurd, een vorm van precisie-landbouw ontwikkelen waarbij er minder middelen (water, (kunst)mest, gewasbeschermingsmiddelen) worden gebruikt, hogere opbrengsten en meer diervriendelijkheid te behalen is. Daarbij richten we ons op precisie-landbouw en -veehouderij.

Smart processing:

Met slimme technieken verspilling van voedsel voorkomen en verminderen, reststromen verwaarden, houdbaarheid verlengen en voedselveiligheid vergroten.

Future foods:

Er is nog geen uitgebalanceerde definitie van 'future foods'. Het zou kunnen gaan om voedselconcepten die zowel bijdragen aan gezondheid, lagere footprint én die economische kansen biedt voor ons voedselsysteem. Voorbeelden hiervan zijn bijvoorbeeld 3D-geprint voedsel en nieuwe vormen van vleesvervangers. Verder kan worden gedacht aan toepassing van insecten(eiwit) voor menselijke consumptie. Momenteel is Protix in Dongen en Bergen op Zoom een leidende onderneming in relatie tot insecten(eiwit) als diervoeding. Dat zou in de toekomst dus anders kunnen zijn.

Eiwittransitie:

Eiwittransitie is de beweging naar een nieuwe balans in consumptie en productie van eiwitten uit dierlijke en plantaardige bronnen.

Verwaarden van reststromen:

Het gaat hier om organische zij- en reststromen als grondstof te benutten en maximaal te hergebruiken als food, feed of non-food producten. Doel is om deze biomassa zo hoog mogelijk te verwaarden. Het gaat dan om stromen die vrijkomen bij land- en tuinbouw en de verwerkende industrie. Denk aan reststromen die bij de oogst en op het land achterblijven, zoals bietenblad of preiblad. Momenteel werkt Cosun aan een methode om eiwitten uit bietenbladeren te halen.

Verder blijven tijdens de voedselverwerking ook stromen over die opnieuw kunnen worden bewerkt tot food. Denk aan wortelschraapsel dat resteert bij het schoonmaken en verpakken van wortels. Deze reststromen worden onder meer verwerkt tot wortelsap. Maar ook de groentevzels die vrijkomen bij het persen van groentestromen tot sap, zijn waardevol en geschikt als waterbinder of ter verrijking van producten als soepen, brood en vlees. Voorts zijn er ook nog veel reststromen die overblijven vanwege overproductie, hoge kwaliteitseisen of schoonheidsfouten. Ook hiervoor kan nog een waardevolle bestemming worden gevonden. Voorbeeld hiervan zijn de soepen en sauzen van tomatenreststromen die worden gemaakt in de Verspillingsfabriek in Veghel

Reststromen die niet meer bruikbaar zijn voor food of feed kunnen altijd nog gebruikt worden om materialen te maken zoals karton of als biobased bouwmaterialen.

FvD Vraag 20

Op pagina 54 wordt de ambitie uitgesproken dat in Brabant 0 verkeersslachtoffers zullen vallen. Bent u het eens dat een percentage van 0% weliswaar nastrevenswaardig is maar tegelijkertijd ook onrealistisch? (Behalve wellicht bij het stopzetten van alle verkeer en verkeersvormen)

Antwoord 20

Wij zijn moreel verplicht om te streven naar nul verkeersslachtoffers, want ieder (dodelijk) verkeersslachtoffer is er één te veel. Daarmee sluiten we ook aan op de landelijke campagne. Wij realiseren ons dat deze ambitie lastig is te halen. In de begroting is er geen streefwaarde geformuleerd bij de indicator; dat is ons inziens niet gepast. Wij monitoren de ontwikkeling van de aantallen en bepalen op basis van de risico gestuurde aanpak de juiste maatregelen.

N.B.: Met het nieuwe beleidskader mobiliteit: Koers 2030 wordt voor 2030 een andere doelstelling geformuleerd. Deze zal later via de Sturings- & Verantwoordingscyclus verwerkt worden in de begroting.

FvD Vraag 21

Begroting blz 55

Zijn er andere vormen van veiligheid dan een "risico gestuurde" veiligheid?

Antwoord 21

In hoofdstuk 2 (punt 4) en bijlage 2 uit het nieuwe [BVVP](#) wordt de risico gestuurde aanpak (en het verschil met de traditionele aanpak) uitgelegd.

FvD Vraag 22

"...We werken aan de versterking van het HOV-netwerk zodat reizigers in 2040 vanuit mid-delgrote steden in 30 minuten op een treinstation kunnen zijn en aan hoogfrequent treinverkeer in Brabant met de ambitie om in 2040 vanuit de Brabantse steden in 60 tot 90 minuten per trein naar o.a. de Randstad te kunnen reizen." Kan deze ambitie verbreed worden? Met andere woorden: tussen 60 à 90 minuten reistijd heeft tot aan alle grenzen van Nederland? Niet alleen met het OV, maar ook middels niet-collectief vervoer zoals door bijvoorbeeld (provinciale) autowegen?

Antwoord 22

We werken aan een robuust mobiliteitssysteem voor alle verschillende modaliteiten die goed op elkaar aansluiten. Daarbij werken we ook aan het verbeteren van de doorstroming op het (provinciale) wegennet. We monitoren dit aan de hand van de filedruk.

FvD Vraag 23

Op pagina 61 wordt gesteld dat Brabant toonaangevend zou zijn op het gebied van Smart Mobility." Wat is de definitie van "Smart Mobility"? Waaruit blijkt dat Brabant "toonaangevend" is? Door wie of welk onderzoek is dit bepaald met welke score?

Antwoord 23

Smart mobility definiëren we als de voortdurende uitwisseling van informatie tussen reizigers, voertuigen en infrastructuur via informatiesystemen, gericht op zowel verkeers- en vervoersdiensten als op het beïnvloeden van het gedrag van reizigers én goederenvervoerders.

Dat Brabant toonaangevend is blijkt ondermeer uit het gastheerschap van het ITS-congres Europe in 2019 en het Uitvoeringsplan Krachtenbundeling Smart Mobility Zuid-Nederland 2020 t/m 2023, waarin Rijk en regio een samenhangend en ambitieus maatregelenpakket in uitvoering hebben genomen.

FvD Vraag 24

Op dezelfde pagina, waarom is er gekozen voor 6 mobiliteitsoplossingen? Zijn dit verschillende (commerciële) partijen, of verschillende vormen? Hoe worden deze 6 oplossingen gefinancierd en door wie? Wat als blijkt dat er geen behoefte of draagvlak meer is voor de 6 mobiliteitsoplossingen?

Antwoord 24

Het gaat om het inzetten van bewezen mobiliteitsdiensten die door marktpartijen worden aangeboden. Deze zetten we in om gedragsverandering te stimuleren, bijvoorbeeld bij grootschalige infrastructuurprojecten (actueel zijn A2 Weert-Eindhoven en N279 Veghel-Asten). Er wordt gewerkt met prestatiecontracten die in concurrentie worden uitgevraagd bij deze marktpartijen. Het inzetten van mobiliteitsdiensten gebeurt binnen een bredere afweging om de verkeersdoorstroming op peil te houden en overlast te beperken.

FvD Vraag 25

Een aantal grote ondernemers zijn bij elkaar gekomen om een fonds te maken voor Sport in Brabant. (Pagina 66 wordt gesteld dat in 2021 een Brabants Sportfonds) Kijkt u naar mogelijkheden om voor andere portefeuilles te kijken naar de optie om (grote) ondernemers samen te brengen zodat zij voor desbetreffend portefeuille een fonds maken? Bijvoorbeeld een Brabants Cultuurfonds naar model van het Brabants Sportfonds? Hoeveel gemeenschapsgeld zouden we kunnen besparen vanwege de private financiering van deze activiteiten?

Antwoord 25

Kijkt u naar mogelijkheden om voor andere portefeuilles te kijken naar de optie om (grote) ondernemers samen te brengen zodat zij voor desbetreffend portefeuille een fonds maken?

Jazeker

Bij het Leisure ontwikkelfonds zijn afspraken gemaakt met Libéma en de Efteling.

Bijvoorbeeld een Brabants Cultuurfonds naar model van het Brabants Sportfonds?

De toekomst van Brabant C komt aan bod in het nog te ontwikkelen beleidskader Vrijetijd, Cultuur en Sport 2030. Daarbij zal ook ingegaan worden op de mogelijkheden om (grote) ondernemers te betrekken bij de financiering. Hierbij worden zeker de ervaringen rondom het Brabant Sportfonds meegenomen.

Hoeveel gemeenschapsgeld zouden we kunnen besparen vanwege de private financiering van deze activiteiten?

Daar hebben we geen inschatting van. Overigens zal het bedrijfsleven, zo is onze verwachting, altijd van de overheid vragen om ook mee te doen en gaat hierbij daarom met name om een evenwichtiger verdeling tussen publieke en private investeringen.

FvD Vraag 26

Wat is de invloed van het feit dat wij als provincie eigen middelen genereren door middel van de "Essentgelden" op de algemene dekkingsmiddelen, en dan met name op de uitkering van het provinciefonds? Hoeveel euro lopen wij mis vanuit de Rijksoverheid omdat wij als provincie Brabant dit eigen vermogensrendement vanuit de Essentgelden hebben?

Antwoord 26

Bij de verdeling van het provinciefonds wordt er rekening mee gehouden dat de 12 provincies tezamen € 221,36 mln aan inkomsten genereren via hun vermogen.

Voor Noord-Brabant is dit € 46,09 mln (zijnde 20,8% van € 221,36 mln)

In de provinciefondsuitkering leidt dat rekeninghoudend met de overige verdeelmaatstaven die in het provinciefonds worden gehanteerd, tot een effectieve korting van ca. € 16 mln.

FvD Vraag 27

Op bladzijde 79, 80, 81 en 82 van de begroting wordt gekeken naar het algemeen financieel beleid en wordt dit weergegeven met een aantal tabellen. Waarom zijn alle mutatiepercentages (percentages) van de leges duidelijk hoger dan de inflatie?

Antwoord 27

De legestarieven zijn enerzijds gebaseerd op de hoeveelheid werk die nodig is voor het afhandelen van vergunningen en anderzijds op het uurtarief.

De stijgingen in legestarieven in 2021 volgen de stijgingen van het uurtarief van de omgevingsdiensten. Voor de OMWB en ODZOB is dit (naar boven afgerond) 3%. Die stijging vloeit hoofdzakelijk voort uit de jaarlijkse CAO-loonstijging die de omgevingsdiensten moeten betalen, en wij als provincie dus ook. Dat geldt ook voor de ODBN die een iets hogere stijging van het uurtarief doorrekent (afgerond 4%). Omdat de ODBN alle Wnb-vergunningen uitvoert heeft dit effect op alle Wnb-leges.

De uurtarieven vloeien voort uit de begrotingen die de Algemene Besturen van de omgevingsdiensten hebben vastgesteld, en waarover gemeenteraden en provinciale staten zich hebben kunnen uitspreken via een zienswijze. Tenslotte kan het zijn dat door voortschrijdend inzicht blijkt dat de vergunningverlening een ander tijdsbeslag vraagt dan waarmee eerder gerekend is. Dit kan leiden tot een bijstelling in uren. In de legestarieven 2021 is dit, twee uitzonderingen daargelaten, echter niet het geval.

FvD Vraag 28

Wat bedoelt u met "nul procent risico en een rendement dat groter is dan dat bij de schatkist van het Rijk" op pagina 95? Is het eigenlijk realistisch om 0% risico te waarborgen/ garanderen en toch rendement te halen?

Antwoord 28

Met nul procent risico wordt bedoeld dat de mate van zekerheid dat de terugbetaling plaatsvindt zeer hoog moet zijn. Dat wordt gemeten aan de hand van:

- De kredietwaardigheid van de partij die de lening ontvangt;
- De zekerstellingen die worden ingebracht;
- De looptijd van de lening;

- De financiële ratio's waar de ontvangende partij aan moet voldoen;
- De rapportage over de inzet van de financiering;
- De sturing op risico's bij aanvang, tijdens en bij beëindiging van de lening.

U heeft gelijk dat een risico van 0% niet bestaat en dus niet realistisch is, maar voor de provincie geeft het aan dat wij streven naar een zo laag mogelijk risico bij de uitzettingen van middelen uit de immunisatieportefeuille. Het rendement is daaraan gekoppeld en zal dus in de praktijk beperkt zijn, maar naar verwachting groter dan wat wij nu bij de Schatkist krijgen (0%).

FvD Vraag 29

Waarom staat op pagina 103 in de tabel, PivotPark Holding BV geboekt als een "succes", terwijl zij financieel in een negatieve financiële situatie zitten? Wetende dat PivotPark Holding BV in financiële nood verkeerd, is het dan reëel om te stellen dat het financieel risico substantieel is? Waarom wordt het bedrag van meer dan 6 miljoen van Pivot Park Holding BV niet afgewaardeerd? (Tabel, op bladzijde 107) Als het wel een financieel succesvolle deelneming zou zijn, is het dan mogelijk het grote aandeel dat de provincie heeft in Pivot-Park, te verkopen aan een geïnteresseerde partij?

Antwoord 29

Voor beantwoording van deze vraag wordt verwezen naar de [bijgevoegde antwoordbrief](#) aan uw fractie d.d. 31/8/2020.

FvD Vraag 30

Waarom zijn bij de balans van de toerekening organisatiekosten aan programma's, op blad-zijde 15 van de bijlage, de organisatiekosten van de thema's Economie en Cultuur, Erfgoed, Samenleving en Sport, relatief hoger in vergelijking met de organisatiekosten van de andere programma's?

Antwoord 30

Toekerekening van organisatiekosten vindt plaats op basis van inzet van personele capaciteit. Meer inzet van personele capaciteit voor een programma leidt tot hogere toegerekende organisatiekosten aan dat programma.

FvD Vraag 31

Kunt u ons uitleggen waarom de provincie via het BOM (Pagina 43 van de bijlage) investeert in "kansrijke of innovatieve ideeën"? Waarom doet een bank, ondernemer of investeerder dit niet? Is het niet zo dat juist de echt kansrijke of innovatieve ideeën investeringen kunnen aantrekken op de vrije markt en alleen de minder kansrijke projecten gedwongen zijn bij de overheid aan te kloppen?

Antwoord 31

Banken zijn zeer terughoudend in de vroege fase, als er niet voldoende zekerheden zijn. Het klopt dat de meest kansrijke ideeën er regelmatig in slagen geld van private investeerders te vinden, maar ook die financiers zijn zeer selectief. Daarmee is er een categorie die zeker nog innovatief en kansrijk kan worden genoemd. Zo blijkt uit de praktijk in Brabant en daar buiten. BOM investeert in deze kansrijke en innovatieve initiatieven die nog geen investeringen kunnen aantrekken in de vrije markt, maar wel de potentie hebben om met de ondersteuning van de BOM toegang te krijgen tot risicodragend kapitaal uit de markt.

FvD Vraag 32

Waarom zijn de beheerkosten (pagina's 49-54 van de bijlage), van de fondsen en stichtingen die de Provincie Noord-Brabant heeft, tussen de 18-20%? (Gebudgetteerde fondsbeheerkosten delen door totaal fondsomvang; bijvoorbeeld het energiefonds of Brabant-C). Waarom ontbreken de beheerkosten van GOF en Leisure Ontwikkelingsfonds op pagina 52-53 van de bijlage?

Antwoord 32

De beheerkosten moeten worden gezien samen met de looptijd van de fondsen. Voor de genoemde fondsen zijn de beheerkosten gemaximaliseerd.

Voor het Innovatiefonds (looptijd tot 31-12-2037) is dit voor het dakfonds jaarlijks 0,75 % van de fondsomvang. Dit is gelijk aan € 937.500 per jaar en € 22,5 mln. voor de gehele looptijd. De gerealiseerde beheerkosten 2013 - 2019 € 4.657.880 liggen binnen de gestelde norm.

Voor het Energiefonds (looptijd tot 31-12-2037) is dit jaarlijks 2 % van de fondsomvang. De gerealiseerde beheerkosten 2013 - 2019 € 4.811.513 liggen binnen de gestelde norm.

Voor het Brabant C Fonds (looptijd 31-12-2022) is dit jaarlijks 3% van de fondsomvang. De gerealiseerde beheerkosten 2014 - 2019 € 3.913.071 liggen binnen de gestelde norm.

In de fondsrapportage van het GOB en LOF zijn de beheerskosten nog niet opgenomen. Vanaf jaarrekening 2020 zal dit ook worden gepresenteerd in de fondsrapportages.

De uitvoeringskosten van het GOB (looptijd tot 31-12-2027) maken deel uit van programma 4 Natuur en Milieu. De fondsbeheerkosten GOB 2014 - 2019 bedragen € 4.893.475 en vallen binnen de begrote beheerkosten. De norm voor de fondsbeheerkosten voor het LOF is op 8,4 % gesteld. De realisatie fondsmanagement en programmamanagement 2017-2019 is € 336.403 en valt binnen de begrote beheerkosten.

FvD Vraag 33

Bij de begroting van Brabant van 2021, bladzijde 56 bijlage van de begroting, staat dat er 40 miljoen euro is uitgeleend aan de Beekse Bergen. Dit is een particulier bedrijf (LiBeMa) dat ook onlangs de Brabanthallen en Autotron gekocht heeft. Kunt u uitleggen waarom juist deze private onderneming gemeenschapsgeld kreeg vanuit de provincie?

Antwoord 33

Wij verwijzen u naar het besluit van uw Staten van 15 januari 2016 ([PS 54/15](#)). Samen met Midpoint, De Efteling en de Beekse Bergen is besloten om een Leisurfonds op te zetten. Deze lening is in dat kader verleend aan De Beekse Bergen en De Efteling.

FvD Vraag 34

Waarom wordt (bladzijde 58 van de bijlage in de tabel) 2,7 miljoen euro uitgeleend aan Klooster Bovendonk?

Antwoord 34

Klooster Bovendonk is binnen de verhaallijn Religieus Brabant een belangrijke icoon en daarom willen we dit erfgoed graag behouden. Over de investering in de vorm van een lening door het Ontwikkelbedrijf à € 2,7 mln. aan de Stichting Bovendonk is eerder door Gedeputeerde Staten een investeringsbeslissing genomen (zie statenmededeling, documentnr. PS 4433158, van 23 okt. 2018). Dit bedrag is bestemd voor de herontwikkeling van het gebouwencomplex, om dit bij de tijd te brengen voor de nieuwe functies van onder meer hotel en vergaderlocatie. Naast de herbestemming is ook veel geld nodig voor de restauratie van het gebouwencomplex, maar die wordt niet gefinancierd uit het hier genoemde bedrag (daarvoor zijn door provincie, maar vooral door het rijk subsidies ter beschikking gesteld). Afgezien van het hiergenoemde bedrag is Bovendonk ook in beeld om een ESCo (Energy Service Company) in te zetten voor het plegen van duurzaamheidsinvesteringen met financiële middelen van de provincie en de Brabantse Ontwikkelingsmaatschappij (BOM).

FvD Vraag 35

Is het nog wel realistisch om uit te gaan van een aflossing door zowel de Beekse Bergen als de Efteling, sinds beide organisaties duidelijk minder bezoekers en inkomsten hebben van-wege de coronamaatregelen?

Antwoord 35

Tot op dit moment betalen beide partijen rente en aflossing op de verstrekte leningen. Hoewel de Coronacrisis grote impact heeft op beide organisaties, hebben wij geen indicatie dat zij op korte termijn niet aan hun verplichtingen zullen voldoen. Beide organisaties zijn financieel gezond.

Statenfractie Forum voor Democratie
De heer M. de Bekker
Postbus 90151
5200 MC 'S-HERTOGENBOSCH

Brabantlaan 1
Postbus 90151
5200 MC 's-Hertogenbosch
Telefoon (073) 681 28 12
Fax (073) 680 76 80
www.brabant.nl
IBAN NL86INGB0674560043

Bereikbaarheid
openbaar vervoer en fiets:
www.brabant.nl/route

Onderwerp

Pivot Park Oss

Geachte heer de Bekker,

Bij brief van 22 juli 2020, ingekomen op 23 juli 2020, heeft u namens de Forum voor Democratie fractie schriftelijke vragen gesteld.

Wij beantwoorden deze vragen als volgt.

1. Wanneer verwacht GS dat Pivot Park Oss financieel gezond zal zijn?

Antwoord: Pivot Park is ontstaan uit het maatschappelijke urgente probleem van het massaontslag bij MSD. Bij aanvang was het park niet direct geschikt om als campus te dienen voor verschillende bedrijven, ook waren veel gebouwen verouderd. Er is voor gekozen dit niet in een keer volledig te vervangen maar in de jaren op basis van vraag en bezetting. Daarnaast was Pivot Park niet direct vol waardoor de exploitatie niet kostendekkend was. Deze kosten en verliezen zijn via leningen van de aandeelhouder(s) gefinancierd.

Eind 2016 is bij de doorontwikkeling naar een open innovatie campus, zie statenvoorstel 92/16, een extra financiering beschikbaar gesteld met het doel is om te komen tot een duurzame exploitatie (periode tot eind 2026) zodat private investeerders kunnen instappen en overheden kunnen uitstappen.

2. Welke stappen worden ondernomen om het park financieel gezond te maken en te houden?

Antwoord: Er wordt het benodigde groot onderhoud gepleegd aan de gebouwen en deze worden direct verduurzaamd, ook wordt er gebouwd aan een sterke community en een aantrekkelijke open buitenruimte. Daarnaast heeft het Pivot Park de opdracht gekregen om een innovatieprogramma op te stellen en uit te voeren, waarin o.a. samenwerking gezocht wordt met het

Datum

31 augustus 2020

Ons kenmerk

C2268054/4747546

Uw kenmerk

-

Contactpersoon

W.M.H. (Wendy) Oudshoorn

Telefoon

(06) 52 78 35 21

Email

woudshoorn@brabant.nl

Bijlage(n)

-

onderwijs. En als laatste is Pivot Park verantwoordelijk om nieuwe huurders aan te trekken en te werken aan een betere naamsbekendheid.

Datum

31 augustus 2020

Ons kenmerk

C2268054/4747546

3. Binnen welke termijn denkt de provincie haar deelname in Pivot Park Oss af te bouwen?

Antwoord: Zie beantwoording vraag 1.

4. Staat de deelneming in Pivot Park nog steeds op "rood"? Waarom (wel, niet)?

Antwoord: Ja, op basis van het normenkader van de accountant zal het stoplichtenmodel voor de financiën op rood blijven zolang er een voorziening aangehouden moet worden voor de inbreng van het eigen vermogen van Pivot Park.

5. Kan de voorziening t.a.v. onze kapitaalbreng nu vervallen? wanneer wel?

Antwoord: Nee, zie beantwoording vraag 4.

6. Bent u het met FVD eens dat wanneer bedrijven zich op Pivot Park Oss vestigen en hier voordeel uit halen deze daar dan ook een marktconforme prijs dienen te betalen?

Antwoord: Ja, de huurders op het park betalen een marktconforme huurprijs. Een onderzoek van Buck Consultants in 2016 gaf zelfs aan dat de huurprijzen aan de hoge kant waren.

7. Bent u het met FVD eens dat wanneer Pivot Park bedrijven op haar terrein laat vestigen de opbrengsten (bijvoorbeeld door huur) tenminste de kosten zullen moeten dekken?

Antwoord: Uiteindelijk wel maar in het verleden en zelfs nu is dit nog niet mogelijk. De reden hiervoor is dat het terrein eerst geschikt gemaakt moet worden om als volwaardige campus te dienen en er staan/stonen veel oude gebouwen die verbouwd, gerenoveerd en verduurzaamd moeten worden. Daarnaast moet er verder geïnvesteerd worden in de aanleg van de buitenruimte en de community.

Overeenkomstig het door Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant genomen besluit,
namens deze,

(In verband met de corona-maatregelen is deze brief, na vaststelling door het college, digitaal door de verantwoordelijk programmamanager ondertekend)